

Sociale competentie 2008

Onder sociale competentie wordt verstaan:

- omgaan met jezelf*
- omgaan met anderen*
- omgaan met een taak*

De doelen uit de lijn overlappen deels met doelen uit de leerlijn Wonen (praktische redzaamheid) en de vakoverstijgende leerlijnen Leren leren en Sociale en emotionele ontwikkeling.

Niveau	1	2	3	4
1.1. Sociale competentie	<ol style="list-style-type: none"> 1. Reageert op zijn naam 2. Herkent en kent de naam van bekenden (wijst juiste persoon aan) 3. Kijkt, luistert, voelt, proeft en ruikt gericht naar en aan een voorwerp 4. Duidt aan of iets eetbaar is en of hij het lekker vindt door te kijken, ruiken en eventueel te proeven 5. Reageert op een prettige of onprettige ervaring 6. Geniet bij het zien en beleven van blijdschap door lachen, zingen of huppelen 7. Richt zijn aandacht op dezelfde activiteit als een andere leerling 8. Kijkt blij en trots na een succeservaring 9. Wijst een lichaamsdeel aan en laat zien wat hij er mee kan 10. Kiest na hints (over grootte, zwaarte) uit twee voorwerpen het voorwerp dat te tillen is 11. Wijst zijn ouders aan (in het echt en op een foto) wanneer hiernaar gevraagd wordt 12. Wast zijn handen 13. Geeft aan wat hij wil hebben of wil doen (keuze uit twee of drie dingen) 14. Doet een ander geen pijn en maakt geen dingen kapot 15. Troost iemand of stelt iemand op zijn gemak (een aai of kus) 16. Biedt een ander materiaal aan in opdracht van een volwassene 17. Loopt niet weg als er tegen hem gesproken wordt 18. Zit of staat een minuut stevig in een 1:1-situatie 19. Kijkt de ander aan als die spreekt 20. Imiteert geluiden of gebaren 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Geeft aan of iets nat/droog is 2. Geeft aan dat hij handen, armen heeft en toont op verzoek hiermee één of meer (sociale) functies 3. Geeft van zichzelf aan of hij een jongen/meisje is 4. Benoemt de namen van zijn eventuele broers/zussen 5. Geeft op verzoek zijn mening over zijn eigen voorkeur 6. Kiest uit twee of meer dagelijkse activiteiten wat hij leuk vindt om te doen 7. Doet zelf wat hij zelfstandig kan en vraagt meestal hulp wanneer dat nodig is 8. Toont zijn prestatie aan anderen en laat, nadat hij complimenten krijgt, zien dat hij trots is 9. Noemt ouders (papa, mama) broers, zussen, vriendjes bij de naam 10. Uit actief/passief zijn gevoelens en wijst naar de aanleiding 11. Poetst zijn tanden in opdracht van een volwassene 12. Vraagt op eigen initiatief hulp van de leerkracht 13. Blijft rustig bij een conflict 14. Deelt materiaal met een ander 15. Herkent een onprettige situatie en trekt zich eruit terug 16. Gaat zorgvuldig met materiaal om 17. Weigert uit zichzelf een onredelijk verzoek 18. Spreekt duidelijk 19. Springt, juicht of klapt in zijn handen als hij blij is zonder anderen daarmee vervelend te storen 20. Wacht op zijn beurt in een spelsituatie 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Maakt verbaal of non-verbaal duidelijk hoe oud hij is 2. Kiest een activiteit en nodigt hier een leerling voor uit in opdracht van een volwassene 3. Kiest gepaste kleding voor een dagelijkse situatie 4. Vertelt dat hij lief is of iets goed kan 5. Zet door zodra hij een fout maakt na aansporing van een volwassene 6. Laat met trots zien wat hij kan 7. Geeft aan wanneer hij gevoelens van angst ervaart 8. Geeft aan welke situaties gevoelens bij hem op kunnen wekken 9. Geeft aan hoe hij zich voelt en dat een ander niet perse hetzelfde voelt 10. Herkent op de tast wat iets is en controleert door kritisch te kijken of zijn waarneming juist is 11. Geeft aan dat hij benen en voeten heeft en toont op verzoek één of meerdere functies ervan 12. Kiest uit twee voorwerpen het voorwerp waarbij hij bij kan 13. Geeft tijdens het eten aan wat hij wel en niet aan kan 14. Zegt 'nee' tegen een onredelijk verzoek, ook na aandringen 15. Komt voor zichzelf op bij ongewenste intimiteiten (nee zeggen, weglopen) 16. Zegt het de ander als deze onaardig tegen hem is 17. Vraagt uit zichzelf om een pleister of een andere medische handeling 18. Verwoordt en uit zijn gevoelens van verdriet en vraagt om te troosten 19. Uit zijn gevoelens van boosheid op een gewenste manier en zet zich erover heen 20. Vertelt dat anderen dezelfde gevoelens kunnen hebben als hijzelf 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Geeft aan of een andere leerling zich boos, blij, bang of verdrietig voelt 2. Reageert na voordoen op een blij, verdrietig, boos of angstig gevoel van een ander 3. Houdt zich aan regels rond boeren, niezen en hoesten die thuis en in de klas gelden 4. Is beleefd (bedankt als hij iets krijgt, maakt excuses) 5. Gooit in de klas geheel zelfstandig zijn afval in de afvalbak 6. Helpt op de juiste manier een andere leerling 7. Beeldt uit of vertelt wat ruzie is 8. Vraagt bij spel of hij mee mag doen 9. Luistert en kijkt naar de uitleg van een opdracht 10. Voert een opdracht uit als dit wordt gevraagd 11. Doet wat de leerkracht hem persoonlijk of in een klein groepje vraagt 12. Begint op tijd aan een taak 13. Ruimt zijn spullen netjes op na een werkje 14. Begint zelfstandig aan een bekende taak 15. Maakt kenbaar dat hij hulp nodig heeft 16. Ziet en begrijpt opvallende bewegingen bij simpele uitdrukkingen zoals 'hallo zeggen' en 'zeggen dat iets lekker is' 17. Praat niet door het verhaal van een ander heen 18. Steekt zijn vinger in de lucht en wacht tot hij de beurt krijgt om antwoord te geven 19. Maakt contact met de ander en vraagt of hij iets mag vertellen 20. Brengt duidelijk onder woorden wat

			hij wil weten	
	5	6	7	
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vertelt hoe oud hij is 2. Vertelt over een gebeurtenis die hij heeft meegemaakt 3. Geeft aan wat hij mooi, leuk of lekker vindt wanneer hiernaar gevraagd wordt 4. Kiest geschikte kleding voor een situatie 5. Kiest een haalbare taak uit de keuze tussen een niet-haalbare en een haalbare taak 6. Heeft positief contact met medeleerlingen 7. Is blij wanneer hij slaagt en neemt complimenten in ontvangst 8. Geeft aan wanneer een taak voor hem te moeilijk is 9. Wacht uit zichzelf enkele minuten om hulp wanneer de leerkracht in gesprek is 10. Verzorgt zijn eigen haren na aansporing van een volwassene 11. Deelt zijn trotse gevoel met anderen (blijdschap tonen) 12. Doet iets voor of geeft iets aan iemand van wie hij houdt 13. Gaat bij ruzie naar volwassene en gebruikt geen verbaal of lichamelijk geweld 14. Biedt zijn excuses aan 15. Troost op eigen initiatief een verdrietige medeleerling 16. Vertelt dat en waarom hij ruzie heeft of wanneer anderen ruzie hebben 17. Vraagt bij ruzie advies aan volwassene en voert dit uit 18. Wacht een minuut tot de leerkracht vrij is om een vraag te stellen 19. Onthoudt een enkelvoudige boodschap en geeft deze door 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Noemt de naam van een bekende in een functionele situatie ("van wie is dat?") 2. Geeft aan of hij een persoon wel of niet kent 3. Geeft aan of hij een activiteit alleen of samen wil doen en met wie 4. Geeft aan wat hij kan en moeilijk vindt bij een dagelijkse redzaamheidsstaak 5. Toont een ander met trots wat hij geleerd heeft 6. Geeft aan wat hij wil hebben of doen 7. Geeft op een gepaste wijze kritiek 8. Kent en gebruikt een oplossing om negatieve spanning kwijt te raken 9. Zorgt ervoor dat hij alleen is wanneer hij daar behoefte aan heeft 10. Geeft op een gewenste manier aan dat hij behoefte heeft aan aandacht of gezelschap 11. Toont medeleven, bijvoorbeeld door troosten (kan zich in de gevoelens van anderen verplaatsen) 12. Helpt op eigen initiatief een medeleerling waar dit wenselijk is 13. Onderneemt iets met een medeleerling en heeft daarbij weinig sturing nodig 14. Doet een voorstel aan een medeleerling voor een gezamenlijke activiteit 15. Zet door wanneer een taak niet meteen lukt (probeert op eigen initiatief de taak nogmaals uit te voeren) 16. Wacht rustig totdat de leerkracht aangeeft dat hij aan de beurt is 17. Wacht met hulp vragen tot een geschikt moment 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Besteedt tijd aan leuke dingen, zoals een hobby 2. Eet en drinkt goed (voldoende, gezond, volgens dieet, regelmatig) 3. Wast zichzelf en trekt na aansporing van een volwassene schone kleding aan 4. Poetst zijn tanden en verzorgt haren na aansporing van een volwassene 5. Benoemt lichamelijke verschillen tussen jongens en meisjes en vertelt dat hij/zij in de puberteit lichamelijke veranderingen zal doormaken 6. Geeft adequaat aan dat hij zich wel of niet prettig voelt 7. Herkent zijn specifieke en meer complexe gevoelens 8. Brengt zijn gevoelens onder woorden 9. Vertelt dat anderen dezelfde gevoelens kunnen hebben en kan deze waarnemen 10. Geeft een ander gelegenheid zijn gevoelens te uiten 11. Geeft niet te snel op: gaat om met gevoelens van frustratie en onmacht 12. Kan tegen zijn verlies 13. Uit gevoelens van verlegenheid en onzekerheid op adequate wijze 14. Uit gevoelens van jaloezie op adequate wijze 15. Vertelt wat liegen en eerlijk zijn is 16. Stoort anderen niet 17. Komt voor een ander op 18. Wacht op iemand 19. Geeft een compliment 20. Neemt een boodschap aan en geeft deze duidelijk over in een rustige situatie, zoals tijdens een les 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Schat in op welk moment hij een boodschap kan doorgeven 2. Vertelt wat voor geloof hij heeft 3. Vertelt wat voor nationaliteit en afkomst zijn ouders en hijzelf hebben 4. Zoekt en kiest een oplossing voor een (dreigend) conflict 5. Voert een oplossing uit bij (dreigende) conflicten 6. Bekijkt of de ruzie goed is opgelost of is voorkomen 7. Maakt onderscheid tussen wat iemand als grapje bedoelt of echt meent 8. Maakt onderscheid tussen de werkelijkheid en een verzonnen wereld 9. Toont verschil in omgang met familie, vrienden, kennissen, collega's en vreemden 10. Kent bepaalde eigenschappen en wensen van bekenden 11. Maakt een taak af binnen de beschikbare tijd 12. Controleert zijn taak 13. Voert een taak zelfstandig uit met hulp van een lijstje waarop de handelingen staan (in picto's of geschreven) 14. Voert op eigen initiatief een taak nogmaals uit 15. Luistert naar een voorstel of een idee van de ander 16. Stelt een vraag op het juiste moment tijdens een kringgesprek 17. Geeft adequaat aan dat hij iets wil vertellen en schat het moment in waar-op dit kan tijdens een kringgesprek

	<p>20. Geeft een boodschap aan de juiste persoon door</p>	<p>18. Geeft aan wanneer er een onduidelijkheid is door een vraag uit te spreken 19. Zegt "Ik weet het niet" wanneer hij een antwoord niet weet 20. Schat in een kringgesprek in op welk moment hij kan antwoorden</p>		<p>18. Kijkt de ander aan en laat de ander uitspreken tijdens een kringgesprek 19. Spreekt duidelijk tijdens het kringgesprek 20. Antwoordt op een vraag en laat op adequate wijze weten dat hij het antwoord weet</p>
--	---	--	--	--

	9	10	11	12
	<p>1. Komt voor zijn eigen mening uit 2. Houdt rekening met eigenschappen en wensen van bekenden 3. Heeft een juiste lichaamshouding (zitten, lopen en tillen) 4. Vermijdt zaken, die slecht voor zijn gezondheid zijn: alcohol, drugs, roken, gokken 5. Beleeft zijn lichamelijke en die van anderen als vanzelfsprekend 6. Toont interesse voor de ander 7. Luistert naar de ander als deze zijn gevoelens kenbaar maakt 8. Houdt rekening met de gevoelens van de ander 9. Zorgt voor voldoende lichaamsbeweging 10. Reageert adequaat op kritiek of correctie en doet er iets mee 11. Gaat adequaat om met gevoelens van verliefdheid 12. Valt een ander niet lastig met zijn verliefdheid / seksuele gevoelens 13. Vertelt wat seks is 14. Maakt een grapje of heeft plezier met anderen 15. Biedt de ander zijn luisterend oor aan 16. Gaat adequaat om met gevoelens van verlies en rouw 17. Geeft aan wanneer hij behoefte heeft aan privacy 18. Houdt zich voldoende in bij de neiging tot schelden en vloeken</p>	<p>1. Gebruikt deodorant 2. Vertelt dat er meerdere manieren zijn om met dingen om te gaan/zaken aan te pakken 3. Maakt een afspraak 4. Vertrouwt degenen die hij kan vertrouwen: luistert naar mensen waarvan anderen aangeven dat die te vertrouwen zijn 5. Vertelt waarom hij eerlijk moet zijn 6. Houdt rekening met eigenschappen en wensen van bekenden 7. Is eerlijk in situaties waarin dit moet 8. Weet wie hij kan vertrouwen: vraagt een bekend persoon of hij een onbekende kan vertrouwen 9. Doet een voorstel om samen iets te ondernemen 10. Wijkt niet van het gespreksonderwerp af 11. Deelt ervaringen/gevoelens met een ander 12. Deelt ervaringen/gevoelens met een vertrouwd persoon 13. Neemt voldoende frisse lucht 14. Gaat adequaat om met gevoelens van eenzaamheid 15. Gaat adequaat om met gevoelens van haat 16. Geeft aan welk aandeel hij heeft gehad bij een probleem/gebeurtenis 17. Accepteert dat de ander een andere overtuiging kan hebben 18. Handelt naar zijn geloof/overtuiging</p>	<p>1. Overlegt met een ander 2. Zegt een afspraak tijdig af of verzet deze 3. Gebruikt medicijnen volgens voorschrift 4. Maakt afspraken over wie wat doet (in het huishouden) en houdt zich hieraan 5. Praat met iemand over iets dat ze samen hebben meegemaakt 6. Praat met een vertrouwd iemand over zijn seksuele gevoelens 7. Gaat adequaat om met gevoelens van schaamte 8. Heeft inzicht in gedragsregels: vertelt wanneer deze gelden en weet zich ook te gedragen in situaties waarin geen expliciete regels zijn genoemd</p>	<p>1. Heeft respect voor de gevoelens van een ander 2. Komt voor zichzelf op bij ongewenste intimiteiten door dit te zeggen 3. Houdt de lijn van zijn verhaal vast 4. Spreekt een ander er op aan als deze zich niet aan de afspraak houdt zonder ruzie te maken 5. Slaapt voldoende en neemt genoeg rust en ontspanning 6. Praat met een vertrouwd iemand over zijn (positieve en negatieve) seksuele ervaringen 7. Maakt samen met een ander een plan 8. Gaat adequaat om met gevoelens van schuld en spijt 9. Vertelt over enkele gebruiken, gewoonten en feesten van andere religies en volken 10. Accepteert dat ieder andere gewoonten heeft (bijvoorbeeld geen varkensvlees eten, bidden, bepaalde kleding dragen) 11. Maakt bewust keuzes in vrijetijdsbesteding en in werk</p>

	<p>19. Gaat adequaat om met gevoelens van nervositeit, onrust: heeft geduld</p> <p>20. Vertelt wat een afspraak is</p> <p>21. Houdt zich aan een afspraak (doet wat hij belooft, komt op tijd wanneer dit van toepassing is)</p>	<p>19. Reageert adequaat op een opdracht of correctie van een gezaghebbende</p> <p>20. Signaleert zelf dat er ruzie dreigt</p>		
--	--	--	--	--